

Křest svatého Vladimíra

Karel Havlíček Borovský, 1856_

Jedná se o nedokončenou básnickou skladbu, jejíž námět pochází z Nestorova letopisu (legenda o nástupu křesťanství v Kyjevské Rusi).

Literárně historický kontext

K. H. Borovský

Karel Havlíček Borovský byl český básník, novinář, spisovatel, ekonom a politik. Přídavek používal Borovský podle místa jeho narození, Borové u Přibyslavi.

Odjíždí do ruska, kde pracoval jako vychovatel, **po počátečním nadšením zjistuje, že ruský carizmus je stejně konzervativní jako rakouský absolutizmus**. Ve své práci kritizoval Bachův absolutizmus, to vedlo k cenzuře a následné deportaci do Brixenu. V Brixenu píše svá známá díla **Tyrolské elegie**, **Král Lávr**, **Křest svatého Vladimíra**. V dílech dochází k **mísení realizmus romantizmu**, zároveň končí národní obrození.

Epigramy - Krátké satirické básně, kritizoval církev, policii, stát, ...

Zle, matičko, zle!

Poctivému hrozí jenom hlad,
zloději zas jenom šibenice;
český literát má trampot více,
jemu hrozí hlad i šibenice.

Tirolské Elegie, Křest sv. Vladimíra - rozsáhlejší básn. sbírky napsané v Brixenu

Obrazy z Rus, Kapitola o Kritice - žurnalistická díla

Česká literatura 19. století

K. H. Borovský píše v počátcích českého realizmu (40. - 50. léta) kdy doznívá národní obrození (zdůrazňování vlastenectví, ...). **Bachův absolutizmus** však přináší **cenzuru**, ... To vede ke vzniku polit. satiry.

V průběhu **romantizmu** tvoří například autoři jako **J. K. Tyl, K. J. Erbe** či **K. H. Mácha**.

Božena Němcová - *Lidové pohádky, V zámku a podzámčí, Babička*

J. Dobrovský, J. Jungmann, F. Palacký - Také národní buditelé.

Kompozice a Děj

Skladba je psaná **er-formou** a skládá se z 10 zpěvů.

Téma

Role náboženství pro lidstvo. Vyskytuje se zde také úcta k vysokým od nízkých. Slovanská mentalita.

Výsměch absolutistickému panovníkovi, který manipuluje s lidskými osudy. Kritika církve. Církvi nejde o víru, ale o majetek a ovládání lidí. Výsměch soudům, policistům, ministrům (kritika správního aparátu Rakouska v době Bachovského absolutismu).

1. Perun odmítá hřmít na Vladimírův svátek

Král posílá k Perunovi sluhu, aby mu řekl, aby hřměl a oslavu jeho svátku.

„Hřmi, Perune, na můj svátek
místo kanonády,
škoda prachu, dost ho padne
v bitvách u armády.
Hřmi, Perune, na můj svátek
místo kanonády,
pak si přijdi se mnou vypít
šálek čokolády.—

Perun odmítá. Zároveň si u toho vulgárně stěžuje na cara a práci pro něj.

Pro nic za nic robotovat -
nevěděl bych věru,
na tu jeho čokoládu,
že mu na ni seru!

Car se rozzuří a plánuje jej potrestat, ale nejprve uspořádá velkou hostinu protože jej nechce trestat na svůj svátek.

2. Hospodářství

Perun si stěžuje na jeho práci boha.

A co všechno na mně chtějí,
nelze vyjmenovat,
zbláznil bych se, kdybych si to
chtěl jen pamatovat.
...
Sám se nechce žádný starat,
za všechno se modlí,
jakoby měl kaťdý boha
jen pro své pohodlí.

3. Vojenský soud

A jelikož proti němu neexistuje žádný právní předpis nechává jej postavit místo před normální před vojenský soud.

Vojenský soud na civilní
dívá se s vysoká,
nesoudí podle zákonů,
všechno jen od oka.

Zde je Perun odsouzen k utopení v Dněpru.

4. Testament Perunův

Borovský kritizuje lidské pojetí víry.

5. Bezbožnost v Rusích

Ukazuje jak i bez boha se žilo v Rusi stejně, pouze církev a její hodnostáři neměli co dělat, přišli o příjmy.

Ale svět je pořád stejný,
lidé ho nezmění:
plivni si stokrát do moře,
ono se nezpění.

Tak i v Rusku bez Peruna
ve starém pořádku
běžela světská mašina
ja.k na kolovrátku.
Staří lidé umírali,

děti se rodily,
hodní lidé pracovali
a ochlasti pili.

6. Audience

Car pořádá Audience, kde se má řešit problém s bezbožstvím.

7. Min. rada

Ministři se vyjadřovali k tomuto problému, každý si prosazoval svůj zájem.

Pan ministr vnitřních věcí
pravil: „Páni bratří!
Ohlašme konkurs v novinách
tak, jak se to patří.

8. Karamila

Na cara doráží i jeho milenky a ženy. Proto další den **dává inzerát do novin**. Inzerát se donese do Vatikánu, kde Papež posílá do Kyjeva delegaci *Jezovitů*.

9. Jezovitský marš

Ukazuje záměry jezovitů v Kyjevě, kolikrát nekalé.

dona nobis pacem
s kuchařkami spát chcem.
...
sicut erat in principio et nunc et semper -
nedávej nikomu nic, ale všem ber!

10. konkurs

Představitelé církví přesvědčují Vladimíra, aby si zvolil jejich víru.

Postavy

Car - samolibý, musí být vždy po jeho, když se někdo vzpříčí jeho vůli, je za to potrestán, těžko zvládá následnou krizi v Rusku, namyšlený, krutý, egoista, hloupý, utlačuje lidi

Perun - Bůh, který neudělal to, co mu car - člověk - nařídil a ten ho za to odsoudil, s jeho smrtí se ztratila autorita k církvi a k víře, vzdorovitý, vulgární, hrubý

jezovité - mniši, kteří - jak je zřejmé z devátého zpěvu - se jedou do Ruska najíst a smilnit